

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 29. grudnia 1876.

List 52.

Kako je Napoleon I sodil o katoliški, in kako o Lutrovi veri.

Za sivo od starega leta.

ECCLesiae VInDICate IVra MinIstri
qVogVe. B. C.

Kuezi, kralji in cesarji.
Vsi ministri, vsi vladarji
Obračajte um, desnico
Sveti Cerkvi za pravico!

Pisali smo o katoliški resnici v pogovorih preteklo leto. Te tehtne pogovore bomo prihodnje leto nadaljevali, danes pa naj na njih mestu stoji kaj posebno mičen spis od prvega Napoleona. Mičen v dveh ozirih; 1. ker je od tako očitnega velikana, ki je še le v poniževanju prav spoznal velikost katoliške vere; 2. ker se nepričakovano tako lepo pojasnjuje, kar smo zadnjič pisali o Aleksandru caru, da sta bila namreč Aleksander in Napoleon v dogovoru zarad zedinovanja narodov s katoliško Cerkvijo.

Oblastni mož, ki je bil dospel na verhunc posvetne moči, kateri je mislil, da ima osodo vladarjev in ljudstev v svojih rokah, mož, kateri je poglavarja svete Cerkve hotel strahovati, ga je v sužnjost gnal in neusmiljeno terpinčil, — mož, ki je škefe tlačil za državne služabnike — potem pa je bil po vladi Vladarja vesoljnega sveta primoran umakniti se z vladnega pozorišča, ta mož nam je pokazal, kako dobro je preteklost nazaj pogledati. Sklepal je svoje dni na samotnem otoku sv. Helene, gledal v preteklost in izrekel znamenite spoznanja, ki nasledvajo.

Poslušajmo v tem oziru sodbo Napoleonovo o protestanstvu v razmeri k katoliški Cerkvi, in naj bi jo pač vsak obračal na prikazni dan današnji.

Na otoku sv. Helene je razodel cesar o protestanstvu svoje mnenje tako-le:

Protestantizem se prilično imenuje, če je komu drago, vera uma, to je za človeško iznajdbo prav primerno imé.

Katoličanstvo je pa nasproti vera razodenja, ker je delo Božje.

Brez dvoma imamo vsi nagnjenje, da bi vse merili z mero svoje razsodnosti in nič ne verovali, cesar ne občutimo.

Po človeško govoriti, bi meni bilo čisto prav, Sveto večerjo uživati v spomin Jezusa Kristusa, ljubše kakor zares njegovo meso jesti in njegovo kri piti, kar je težej razumeti in terdo verovati. Ali se pa smem čuditi, če najdem v veri skrivnosti, ker skrivnosti vidim povsod v natori? Jest, ki nič ne razumem o stvarjenji, ki ne poznam bistva reči, ali se smem čuditi nad tem, da je

celo razlaganje velikih skrivnost čisto skrivnost nauk? Prej bi se čudil temu, ko bi bilo drugač. *)

Res, vera je z ozirom na velikost naj višega bitja in na revšino uboge stvari to, kar mora biti, v tem ravno vidim dokaz prave vere. Ali bomo višnjevi daljni nebez tajili, ker se njegova neizmernost s šestilom (čirkom) ne more ne meriti in ne obseči? Samo Bog, samo vera zamore te imenitne vprašanja o stvarjenji sveta in o namenu človeka doseči in na nje odgovoriti...

Katoličanstvo je vera veljave in družbinstva, kakor je protestantizem vera upora in samopašnosti. Katoliška vera je tukaj mati miru in edinosti.

Krivoverstvo Lutrovo in Calvinovo je večni vzrok razpora, kvas sovraštva in ošabnosti, klic vsih strast.

Katoliško duhovstvo je bilo pri vstanovljenji evropejske družbe na prvem mestu; vse, kar je v novjšni omiki naj imenitnejšega, umetnije, vede, pesništvo, vse, kar uživamo, je njegovo delo. Vsi začetki vstanovljenja, kateri varujejo mir držav, so tudi ena njegovih dobrot.

Temu nasproti je pa protestantizem svoj začetek zaznamoval s silovitostjo in vojskami. Ker je bilo krivoverstvo z duhom dvoma in z nepošteno kritiko zaterlo veljavo, je s slabljenjem vsih družbenih vezi pripravljalo pogin vsim državam. Sama sebi prepušeni človek se vda dvomljivosti: potreba verovati, se svojim bližnjim izročiti, je podlaga vsih vzajemnih razmer med ljudmi: to podlago so spodkopali.

Če je protestantizem, kakor se terdi, razvil duha oberistva, če je gmetni blagostan res pomnožil, je to majhen dobiček, kateri se je dal tudi s katoličanstvom doseči, in ta dobiček je odvagán z vsaktero nesrečo, ki je vzbujena po preveč prostem preiskovanji, — da ne govorim o hudem, katero nam preti v prihodnje.

Kaj je postalo iz protestantizma? Dan danes se protestanti med seboj ravno tako malo strinjajo, kakor z nami katoličani. In kako more drugač biti? Ali je kaka věz, ktera bi bila dovolj močna zediniti ljudi, ki bolj verujejo sebi, kakor pravilom, določilom in veropovedanjem? Ljudi, ki ne sprejmejo ne določne podlage in ne veljave? Ljudi, ki so zmožni jutro to zavreči in zatajiti, kar danes verujejo?

Cesar Aleksander in jaz bi bila morebiti zopet vstanovila edinost med keršanskimi verstvi. Naredila sva bila osnovo k temu: to je bilo mogoče. **) Bila bi pa nespamet misliti na bližanje s protestanstvom, ki ve-

*) Ali ne vidiš v tem lepem spoznanji besed sv. Petra: „Gospod, kam čemo iti? Ti imaš besede večnega življenja.“

**) Primeri zadajo štev. str. 494. Kako čudne reči na dan prihajajo!

ruje v dogmo svoje lastne nezmotljivosti in v domišljevano samooblast posamezne osebe. Kje smo kos najti nit sporazumljenja s krivoverci, katerih vera je zidana na tako premakljivo podlago, kakor je pravo posameznega, evangelij po navdajanju njegove lastne glave, brez podverženja ne pod izročilo, ne pod oblast.

Katoliška vera, je rekel Napoleon dalje, ima vse znamenja, da je naravna in božja reč; ona je zvišena nad strastmi in pregrehami; ona je solnce, ki naše duše skrivnostno in veličastno razsvetljuje; neskončno je zvišena nad našim duhom; in vendar je vključ tej zvišenosti tudi naj manjši razumnosti čisto primerna. Njena moč je skrita, ki je v človeku, kakor sočnost v drevesih.

Tako je katoliška vera, ki povsod dela red, ob enem družbinska in verska vez, ktera pa tudi moč vterja, vsim edinost in ljubezen oznanjuje, in slehernemu njegovo dolžnost pravi živo zaterjuje.

Škoda le, da „veliki“ Napoleon, dokler je bil še na kemilu, ni po tih načelih ravnal. Ti pa, katoliški kristjan, derži se precej v mladosti, derži se vse leta naukov od Boga razodete katoliške vere, da se ne boš v starosti kehal, kakor se je Napoleon. Spoštuj namestnika Kristosovega, da te ne zadene bridka šiba, kakor je oba Napoleona, ki sta zoper njega delala.

Da bi se še tretjemu (ali čemo reči četrtemu?) Napoleonu taka ne godila, so mu sv. Oče, ki so njegov kerstni boter, ravno te dni dali lepe nauke. Bil je prišel v Rim in tudi k sv. Očetu. Papež so ga dobrotno sprejeli in rekli, da so močno razveseljeni, ker ga vidijo. Sv. Oče pa vsakemu naravnost povedó resnico, in tudi svojemu botrencu je niso zamolčali. Rekli so mu: „Vesel sem, da si zdrav, ali dam ti pomisliti, da veliko imenitniši je zveličanje, kakor telesno zdravje. Naj bolje zate bo, če se na Laškem dolgo ne mudiš. Tudi tvoj oče so bili prišli na Laško in splah so bili pogosto na pol otoku, pa s tim si čisto nič niso pridobili.“ Priporočali so mu nadalje, naj se ne zanaša na posvetno velikost, ker ravno v osodi svoje družine vidi, da za naj večji slavo nas eduje naj globokejše ponižanje.

12. Karot Antonievic.

(Dalje.)

„Bog nas je klical“, piše Antonievic, v vas Gromnik, blizu ktere je imel zlahtnik D. svoje posestvo. Bil je lep večer. Vse človeško bitje je sladko počivalo. Zlahtnik pozabi na trudne dneвне opravila. Hoteč se nekoliko oddihniti se podá v nedaljni Hojnik k svojemu bratu in dragim svojim rodovincem. Pa toliko da se k igri vsedejo, že se jim sporoči, da oboroženi kmetje na dvoru rogovilijo.

„Kaj bi radi?“ jih pobara gospodar. „Prišli smo, tukaj smo, orožja iščemo, ki ga imate prikrita.“ „Da tukaj ni orožja, pojdite in pogledajte,“ reče gospodar in gredó jim prostore razkazuje. Zdajci se kosa kviško zavihti, bliskne, pade, in gospodarja znak na tla pobije. Ostali gospodje, čuvši smertni krik, hočejo pobegniti, ki pa vendar moritvi ne uidejo. Druhal je vse poropala, kar se je nesi dalo; razdala in razbila, kar ni mogla pograbit. Po tem satanskem delu hrami v Gromnik.

Cerna noč je krila prirodo in s strahom in trepetom navdajala zlahtnikovo gospó, ki je čula pri spečih svojih otrocih. Kar je slišala raznotero stopanje, ki je vedno bolj strahovito prihajalo, gre klicat služabnike, da bi gospodu postregli, ako bi bilo treba. Naenkrat šipe po oknih zabrenčé, ter se zarobjene na tla usujejo. Mahnili so bili razbojniki po njih. Gospá prestrašena vzame otroke in hoče bežati, pa hiša je bila obstopljena in

beg nemogoč. Zvesti služabniki otroke izroči, da jih skrije, sama pa bega iz sobe v sobo, preganjana od krika in vika divjakov, ki jo dohité v sobi poslov. Po možu jo prašajo, ki so ga ji bili v Hojniku ubili. S sekirami in koli razdobe in starejo vse hišno orodje, da so oklestki leteli na vse strani. Strahovito noč razdjanja je gospá inela, pa angelj božji jo je varoval, da kervoloki niso napadli nje in njenih otrok. Do prihoda misijonarjev ni imela uboga mati mirne ure, neprenehoma se je bala za življenje nedolžnih detet; še drugo ljudstvo je bilo tako ostudno prederzuo, da ji je celo v cerkvi klečeči kljubovalo.

Misijon se prične. P. Antonievic stopi na sveto mesto, da bi kazal velikost greha in grešno ljudstvo k pokori nagibal. Med svarjenjem mu obstane oko na gospej, ki je bila černo oblečena in na otrocih okoli nje stoječih, ki so bili černo opravljeni v znamenje žalovanja. Ta prizor mu tako v serce gré, da mu boleča žalost, bi rekel, v vseh udih vskipi. Bolečega občutka prevzét in prešinjen, s solzami v očeh, sem očitil ljudstvu strašno pregreho, ki jo je doprineslo, pravi Antonievic sam, tako živo in pretresljivo, da je mahoma spoznalo gnjusobnost svojega početja, s katerim se je prej bahalo. Ko jim pokažem gospó, ki so jo storili vdovo, in otroke, ki so jih storili sirote, so se topile ledene serca. Ko stopim s prižnice, se me otroci oklenejo in jokaje pravijo: Ti so nam očeta ubili. Solze so stopile v oči vsem, ki so zraven stali; to je bil eden naj bolj dragih in bolečih trenutkov v mojem življenju.

Pač res. Duhovniku, ki je vreden svojega imena, ki neutrudljivo dela za duhovni in telesni blagor sebi izročeni, so taki trenutki naj ginljivši. Ali more duhovni pastir si kaj bolj ginljivega misliti, kakor če grešniki, polni kesanja, žalosti in potertja k svojemu Zveličarju tekó? Devet dni je bila vsa okolica na nogah, kakor da je bilo sveto leto. Od vseh strani je ljudstvo vrelo k svetim opravilom; v trumah je prihajalo v Gromnik. Kerdela, ki so od daleč prišle, so se uštorile pod mogočno lipo na mirodvoru. Vradnik, ki je vidil od delke ljudi proti Gromniku se gibati, se iz radovednosti sam tje podá, da bi zvedel vzrok tacega preseljevanja. Ravno pride k pridigi od poslednje sodbe. Videč pa, kako je ljudstvo zdihovaje in jokaje u-miljenja prosilo in poboljšanje obetalo ter na kolena padalo, videč na dalje to mirnost in rednost pri toliki množici, da ni treba bilo ne enega čuvaja varnosti, in ko se mu pove, koliko dobrega je storjenega, káko divjaštvo ukroteno, da je ljudstvo vse drugo postalo, je ginjen zagotavljal, da po vsem tem, kar je videl in slišal, je njegova dolžnost misijonu pomagati, da se razširja.

Naslednji misijon je bil v Vilčyski, iz ktere ga naj P. Antonievic sam pové, kako mogočno braniteljico se je skazala presveta Devica. „Čudovito je budela božja previdnost nad marsikterim, ktere ga je gotove smerti otela. V sekem dvoru je ostala žena z otroci doma, ker je bil gospodar s doma odšel. Ko se je pa ustaja tako dereče šliha ko hudournik, na beg še misliti ni bilo. Nenadoma naznanijo ženi, da gredó kmetje proti dvoru. V tej stiski se verže gospá z otroci in posli na tla pred podobo Matere Božje in vsi skupaj zapojó pesem: „Pod tvojo brambo pribežimo“. Kmetje se uderó na dvor; ko pa zagledajo klečečo družino, svetlobo prižganih luči, obstoje kakor okamenili, poslušajo pesem, se odkrijejo, pokrižajo in eden za drugim se tiho odkrade, ne da bi se kedo česa dotaknil. Marija zamore tudi danes varovati té, ki na njo zaupajo, ker ni jenjala biti naša Mati in Kraljica. Tudi gospod S. je skusil njeno mogočno zavetje. Mah s koso, ki mu je bil namenjen, ga ni ranil; kosa je zadela svetinjo prečudne Božje Matere in se zlomila.“

Iz misijona v Podolih nam goreči P. Antonievič pripoveduje dogodbo v zgled, kako se Bog grešnika usmili, pa tudi tacega kaznuje, ki ga zasramuje. „Blizo Podól je samostan reformatov. Neki večer pozno nekdo poterka na vrata. Vrtar vidi znanega mu gospoda L. in začuden vpraša, kaj želi, ker je tako pozno prišel. „Prosim, peljite me koj k o. predniku.“ „Raji počakajte do jutri, necoj je že pozno v noč.“ „Ne, ker se mi muči.“ Brat mu spolni željo. Pri o. predniku zahteva gospod spovednika, da bi pri njem vesoljno spoved opravil. Prednik mu svetuje druzega dne čakati, toda on ne odstopi s svojo prošnjo. Nato opravi vesoljno spoved, noč v molitvi prečuje in za rano se mu sv. Obhajilo podeli. Toliko da je sveto skrivnost prejel, nastane ropot, šunder, vpitje in stokanje pred cerkvijo. Kri več ko ene žertve teče po stopnicah, kmetje se zaženó v svetišče in s silo gospoda L. ven potegnejo in pred cerkvenimi vratmi umoré. Njegov tako gotovi predčutek smerti kaže, da Bog v svoji usmiljenosti teh ne zapusti in ne pusti, da bi z njim nespravljani s tega sveta se ločili, ki v življenju od njega odstopili niso. Pa več ko enkrat so se vresničile strahotne besede: „Klical sem vas, pa me niste poslušali; klicali me bote vi, pa bom svoje oči od vas obrnil. Koliko jih je bilo, ki so svoje morivce prosili in rotili, naj jim pred smertjo duhovna pokličejo, da se spovedó, pa niso bili uslišani. „O, kaj ti češ spovedovati se?“ so rekli onemu. „Zakaj se pa nisi prej spovedal? Ali smo te vidili le enkrat v cerkvi? Ne, zate ni duhovna zdaj.“ In drugemu so djali: „Ali veš, da v cerkvi nikdar nisi kolena pripognil, in kako si se smejal in si lase s kertačico gladil? Čakaj, te bomo zdaj mi počesali.“

(Dalje nasl.)

Altar v katoliški cerkvi.

(Dalje.)

II.

Iz dosedaj povedane altarne zgodovine nam bodo jasne in umljive cerkvene pravila zastran altarjev. Določne cerkvene določila se ozirajo:

1. Na postavljanje altarjev. Brez škofovega privoljenja se namreč nikjer ne smé postaviti altar, da bi se maševati smelo na njem.

2. Na tvarino, iz ktere ima izdelan biti altar (altarna miza in kar gre k nji). Samo kamnit smé biti altar, in sicer iz pravega, natornega kamna; ne iz kake umetne zmesi, ne iz cementa in tudi ne iz same opeke zložen. Prav določno govori cerkveno pravilo: *Altare debet esse lapideum. Ali: Altaria nisi lapidea chrismatis infusione non sacrentur — ali: Mensa Altaris sit ex aliquo integro et solido lapide.*

3. Na obliko ali podobo altarja. V tem oziru razločujemo nepremakljive in premakljive altarje. Oblika nepremakljivega altarja je praviloma miza ali pa tumba, sarkofág. Le ta dvojna oblika je zgodovinsko opravičena. — Navadno se jemlje podoba mize. Obstoja pa altarna miza iz verhne kamnite plošče (*mensa, tabula*), pa iz podpór ali stajala (*stipes*). Verhna plošča mora biti iz enega, celega kosa, ne smé biti sestavljena iz manjših kosov, sicer se ne smé posvetiti. Zastran dolžine altarne mize pravijo določila, da naj znaša vsaj 7 čevljev, in široka da naj bo vsaj 3' 9". Ako se pa ne more dobiti tako velika kamnita verhna plošča za posvečeni altar, naj se vzame vsaj kolikor mogoče velika iz enega kosa, ki se položi v sredo; na desno in levo se potem smejo pridjati drugi manjši kosi, ki se pa ne posveté. S sv. oljem maziliti ter posvetiti se smé le una

srednja plošča, ki je iz celega. Na vsak vogál in na sredo te plošče, ki ima kot altarna miza biti posvečena, se mora vdolbsti znamenje križa, in njeno poveršje se mora čedno obdelati in ogladiti.

Verhna altarna plošča se postavi ali na prosto stoječe podpore in stebre, da je tako čisto ohranjena oblika mize, kakor je takih altarjev zlasti na Laškem viditi sem ter tje; ali pa je mesto prosto stoječih stebričev za podporo zid, ki je od robov verhne plošče kar naravnost speljan navzdol, ali pa postaja od verha doli ožji in ožji in kaže tako podobo tumbe ali groba. Ali če tudi na zidu iz celega narejenem sloni verhna plošča, mora ta spodnji zid vendar biti zložen iz natornega kamna; sama opeka bi ne zadostila za podporni zid. Če pa ni moč, da bi se podstavni zid speljal in zložil iz zgolj pravega natornega kamna, naj se vsaj na štirih vogalih verhne cele plošče speljejo iz pravega kamnja podpore ali stebri, in vmes naj se napolni prostor z opekami, da se vsaj tako ohrani podoba kamnite altarne mize. Za visokost menze je srednja mera 3' 6".

V nepremakljivi altar se imajo vselej vzdati svetinje, to je, sa. ostanki od svetnikov, in prostor za to v kamen vdolbljen se imenuje grobek, „sepulchrum“. Ta votlina za sa. relikvije se zamore napraviti na tri načine. Ali se kar v verhno ploščo vdolbe 3" na globoko štirivoglata votlina, ktere dolžost in širokost naj znaša kakih 6", in se naredi kamniti pokrovec, ki natančno pokrije to votlino in ima verhomu vdolbljeno znamenje križa. — Ali pa se v spodnji podporni zid precej na globoko ta štirivoglata votlina naredi z dobrim kamnitim pokrovom; pa vselej mora biti od verhne plošče do te votline pravi, natorni kamen, ker v cegel ali opeko ne smé biti narejen ta sv. grobek. — Tudi se zamore „sepulchrum“ narediti zgorej, sredi podpornega zidu, tako, da mu je za pokoro sama poverhna plošča. Posodo za sa. ostanke, ki se imajo vdolati, mora biti, če že ne iz dragocene rude, vsaj iz cinka in da nikoli ne rjovi ta posodica, smé se djati v drugo stekleno (glazevo), ki se dobro zadéla. Gotovo je najbolj pripravno, da se napravi in vdolbe sepulchrum kar v verhno ploščo; ako ima pa altar obliko tumbe, je pa naj pristojniše, da se napravi sredi podpornega zidu ravno pod verhno ploščo.

Ako ima biti cerkev posvečena in ne samo blagoslovljena, tedaj mora biti vsaj veliki altar tak do sedaj popisan, nepremakljiv. Sicer pa se smé rabiti tudi premakljiv ali prenesljiv altar (*altare portatile*), ki mora pa tudi biti vselej iz natornega kamna in toliko velik, da prav lahko na njem prostor imata med sv. mašo kelih in hostija, in vdolati se mora zgoraj v altarni zid tako, da je k večjemu 6" od sprednjega altarnega roba proč, in spuščen mora biti v zid le toliko, da se še krog in krog razloči in je za nekoliko više kot drugi zid. Cerkveno določilo pravi: „*Eminent aliquantulum, ut ejus limites a sacerdote facile dignosci possint*“.

(Dalje sledi.)

Nekaj o katoliških redovih in samostanih.

(Dalje.)

(Začetek in djanje redovnikov na gori sv. Bernarda.)

V začetku 11. stoletja je živel v Savojski plemenitaš z imenom Bernard iz Montone (umerl 1008 85 lét star), ki je, vsemu posvetnemu se odpovedovaje svoje življenje daroval za službo Božjo in ljubezen do bližnjega. Ko je slišal, da so ljudje na visoki gori po okolici neko

razvpito podobo Jupiterja molili, se podá z velikim trudom na tisto visočino ter malika prekucne in razdère. Na ravno tem kraju, ki je bil dosihmal malikovanju posvečen, je dal zidati samostan in prenočišče, kteremu je svoje ime dal; to je bil začetek po vsem svetu slovečega samostana na gori sv. Bernarda. Stoječ na verhuncu planin veljá za najvišji verhunc starlega sveta, kjer se je človek derznil bivališče si postaviti. Kraj je nerodovit, kjer 6 mesecev terpi zima. Toliko pade snega, da morajo, dasiravno so samostanske vrata silno visoke, zarad vhoda in izhoda lestvico postaviti. Tla so kamnite, ali velikoveč gola pečina; večkrat je še meseca vel. serpana sneg in léd. Huda burja tako sneg fertači, da je vse ozračje otemnelo; pri samostanu in tudi nižej pod njim ne raste nikakoršno gormovje, in se kar nič ne prideluje; vse jedila in tudi derva se morajo iz bližnje vasi 5 ur daleč na konjih prinašati, in še to po sternih stezah, ktere se dajo samo 6 tednov rabiti.

Na tem silo pustem, od nature pozabljenem kraju je keršanska ljubezen združila redovnike, ki svoje življenje darujejo v pomoč ljudem, ktere je zgoda ali nezgoda pripeljala v njihov samostan. Nad 5000 je vsako leto popotnikov, ki gredo čez goro sv. Bernarda. Kako srečnega se čuti potnik, ko med trudom in nevarnostmi do verha dospě in v tako sterini in pusti višavi najde človeško stanovanje! In v samostan stopivši zagleda osebe, ki v redovniški obleki njega naj ljubeznjivše sprejmejo, poživijo, ogrejejo in mu skerbno strežejo. Vsi ptujci, brez izjeme, brez ozira na domovino, stan, vero, se čndi sprejemajo.

Gostoljubnost teh blagih redovnikov se ne razteza samo na sprejetje v poslopje samostansko; hodijo tudi popotnikom naproti, ter jim vsaktero le nogočo pomoč skazujejo. Debel sneg, ki v eni sami noči vse steze zamete, megla, plazovi, steklen mráz so poglavitni vzroki grozovitih težáv, nevarnost in večkrat tudi pogina potnikov. Da se jim pri prehoji pomoč skaže, pošljejo čeverstega služabnika, ki ga imenujejo iskača; ta gre vsak dan rano zjutraj od novembra do maja velik del hriba navzdol s kruhom in vinom potnikom v poterjenje naproti, jih v neki daljavi in do neke določne ure pričakuje, jim potrebno pomoč skaže, pot po snegu gazi, ter jih v samostan pripelje. Le-ta vsakdanji posel jih izpostavlja velikim nevarnostim, in pričanje posebne brambe Božje previdnosti je, da še noben iskač ni konec storil v snegu, odkar samostan obstoji.

Ta služabnik je vselej spremljan od enega ali dveh velicih psov, ki so tako umetno izučeni, da vedó gaz sredi visocega snega narejati, prepade, meglo in viharje slediti in zasle popotnike najti. Ako se iskač o določeni uri ne verne, ga gredo drugi služabniki iskat; in če ne morejo potnikov naprej spraviti, teče eden zmed njih nazaj, naznani v samostanu, in precej se redovniki v sneg napotijo, ter jim na dolge kole opiraje se na pomoč hité. Enako tudi vselej storé, kadar jim vernivši iskač, ali kakí srčen potnik, kteremu se je posrečilo do samostana dospeti, nesrečo drugih naznani.

(Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Božično veselje za otroke.*) Slabo serce kaže, kdor v obilnosti živi, pa do revežev nima nikakoršnega usmiljenja; Gospod sam je popisal tacega kazni vrednega zaverženca v evangelijskem bogatinu. Nasproti pa so od nekđaj vse dobre serca s tem še posebej razodevale svojo lepeđušnost, da so v sili in po-

trebi vselej rade pomagale, kjer in kolikor je bilo moč. Zato nas posebna radost in tolažba navdaja, kadar vidimo, da je tudi v sedanjih mračnih časih vendar še mnogo blagih duš. Ni se še kmali v Ljubljani storilo toliko za ubožne, kakor v preteklem letu. Da molčim o mnogoterih darovih, ki so se n. pr. razpošiljali nesrečnim družinam na Mahu, pogorelcem na vse plati, ki jih nova družba sv. Vincencija dan na dan deli i. t. d., naj omenim posebej le obleko, ki so jo zopet letos iz dobrotnih darov izdelale in darovale dobre roke ubogi šolski mladini. Delali in dajali so mnogi znani in neznaní dobrotniki, delila je katoliška družba, „nosil je Miklavž“, darovali so drugi še drugač. Prav posebno gnljiv dar pa je bil ta, ki smo ga uno nedeljo vidili v čitalnični dvorani. Na dvéh mizah je bila verstoma razpoložena čedna in terdna vsa obleka za 25 deklic in 25 dečkov, ktero so po stari navadi zopet letos pripravile blagoselčne gospé in gospodičine; na tretji mizi pa je bila še visoka skladaonica belega kruha in drugih jedil. Z radostnim obličjem gledajo odbrani otroci; vendar preden smejo otroci sprejeti te dobrote, nagovori še g. dr. J. Bleiweis vesele otročiče in pričujoče s kratkim, pa — kakor mu je v navadi — priserčnim govorom, v kterem izreka veselje nad radodarnostjo, s ktero se prizadevajo dobrotniki v okom priti revščini, ki se danes čedalje bolj množi. Otročiče pa opomni, naj bodo hvaležni, ne le dobrotnikom, temveč še Bogu. Otroci razdeljeno obleko po nekoliko oblečejo in zopet nagovori vodja gosp. Praprotnik ravnokar še tako uborno, zdaj pa tako čedno oblečene otroke, rekoč, da tudi mi smo bili veseli, kadar smo v svojih otročjih letih za praznike dobivali novo obleko; naj se tedaj veselijo tolikanj bolj, ker prejeli so vse to zastonj. Tudi on povdarja še enkrat, naj bodo hvaležni Bogu, ker enako kakor daje travi rast, živali hrano itd., je ljubi Bog nagnil serca dobrim ljudem, da so toliko dali; naj kažejo hvaležnost s pridnim učenjem, lepim obnašanjem itd. Enake želje imamo tudi mi; naj bodo otroci hvaležni, zgled blagih dobrotnikov pa naj vname ogenj ljubezni še v družih, da bodo v Jezusovem imenu ubožim lajšali njih težavno življenje, kajti revščine je veliko.

Iz Ljubljane. (*Če morajo res maliki z Bogom imeti enakopravnost?*) Neki profesor Lassen med drugim čenčá naslednjo bogokletno sanjarijo in pravi: „V svojem veropovedanji je Semit (semitovskega kolena narod) sebičnej in oduren; Jehova je samo Bog Hebrejcev, kteri sami ga poznajo; vsi drugi bogovi so celo krivi in se resnice celo ne vdeležujejo... Hebrejci niso mogli po svoji veri Jehova drugim narodom vsilovati... Stari narodi so sploh prizanašljivi in dopuščajo tudi bogovom drugih narodov veljavo v raznih oblikah“ itd. (Gl. „Sl. Nar.“ 24. dec.)

Vsak podučen kristjan vé, da v predkeršanskem času so le sami Judje ali Hebreji pravega Boga poznali in molili; drugi narodi so bili pogani in malikovavci. „Sciánt omnia regna terrae, quia tu es Deus solus.“ — Vedó naj vse kraljestva na zemlji, da ti Gospod sam si Bog“ (4. Kralj. 19, 19.) — Nespametni pisatelj pa, ki meša živega Boga med izmišljene bogove in malike ter sanjari o nekaki enakopravnosti med bogovi in verami, naj se spomni, kaj se je zgodilo asirskemu kralju Senaheribu, ki je zaničeval pravega Boga ter žugal s svojo vojsko Jeruzalemu. Angelj Gospodov je pokončal v eni noči 185.000 Asirjanov v njih šotoru. Senaherib je vidil zjutraj trupla toliko merhčev in ni več mislil na Jeruzalem, temuč vernil se je v svoje mesto Ninive, in ko je molil v tempelju svojega malika Nesroha, sta ga umorila njegova lastna sina Adramelek in Sarasar.

Kar ne zapopade profesor Lassen, kakor je viditi, to so dobro pojmlili celo razumniši pogani, n. pr. kralj Cir, kakor je pisano: „Haec dicit Cyrus rex Perzarum: omnia regna terrae dedit mihi Dominus, Deus coeli. — Vse kraljestva na zemlji (kar jih je namreč imel) je meni dal Gospod, Bog nebeški.“ Perzijanski kralj Cir si je bil namreč tudi Babilon podvergel in precej je Judom dovolil verniti se iz babilonske sužnjosti in zidati tempelj Bogu v Jeruzalemu, in dal je bil povelje nazaj dati vse posode, ktere je bil roparsko pograbil kralj Nabuhodonozor. In o tej priliki, kakor se bere v 1. Ezdrovih bukvah, da se je dopolnila beseda Gospodova iz Jeremijevih ust, je v prvem letu Cirovega kraljevanja v Babilonu duha tega Cira Gospod obudil, in razglasil je Cir po vsem kraljestvu ravno omenjeno pisanje; v katerem spoznava pravega Boga, kateri mu je dal vse kraljestva. Kraljeval je namreč skorej čez ves tadanji omikani svet.

Da je le pri Izraelcih bil pravi Bog znan, je spoznal tudi kralj Nabuhodonosor sam. Kralj namreč in njegovi oblastniki, sodniki in mogočniki so gledali in premišljevali tri izraelske mladenčce v ognjeni peči, ker ogenj ni imel moči do njih telés in se jim kar las na glavi ni prismočil, obleke se ne spremenile in ognjeni duh jih ni prešinil. Kakor je bil poprej kralj ves neveren in napihnjen, ne manj kot današnji brezverci, je pri tej nepričakovani dogodbi na ves glas zaklical: „Češen njih Bog, kateri je poslal svojega angelja, in je rešil svoje služabnike, ki so vanj verovali... Zato je od mene to povelje dano, da vsako ljudstvo, rod in jezik, kateri koli bo zoper Boga Sidrahovega, Misahovega in Abdênagovega kletev izrekel, mora umreti in njegova hiša se razdjati; sej ni namreč družega boga, kateri bi tako mogel rešiti.“ Povelje to pa se glasi: „Nabuhodonosor kralj vsem ljudstvom, narodom in jezikom, kateri prebivajo po vsi zemlji. Mir vam naj se množi! Znamnja in čudeže je naj viši Bog pri meni storil; zato mi je dopadlo oznaniti njegove znamenja, ker so velike; in njegove čudeže, ker so mogočni; njegovo kraljestvo je večno kraljestvo, in njegova oblast od roda do roda.“ Valed tega je bil kralj tudi povikšal te mladenčce. (Dan. v 3. poglav.)

Kakor gospod Bog dela neprenehoma znamenja in čuda v svoji Cerkvi v novi zavezi, tako je delal tudi nekda v stari zavezi po prerokih in dajal se je po mnogoterih potih spoznavati tudi nevernikom, kateri so ga velikrat obširno tudi spoznavali, kakor kažeta med drugim tudi ravno omenjena zgleda. Sej tudi k jaslicam v Betlehem ni bil Bog pripeljal samo izraelskih pastirjev, ampak tudi modre izmed nejevernikov, kateri so odkritoserčno in s hrepenenjem iskali resnice. Taki, se vé, za to niso zmogli, kateri imajo mračen um in tako sprideno serce, da se poganjajo za enakopravnost med pravim Bogom in maliki, — med vero takih, ki molijo večnega Boga in med temi, ki so jim bogovi krokodili, kače ali pa nečisti in napuhujeni ljudje.

Amerikansko. (Delo Slovencev za spreobrnjenje Amerike. Veninger, Tomazin.) (Dalje in konec.) V vsih misijonih v severni Minesoti je 6000 Čipve-Indijanov, med temi čez 2000 katoličanov. Dosti je še toraj tukaj dela za misijonarja.

Tukaj v Belozemeljskem misijonu ste zdaj med 1500 Indijani dve tretjini katoličanov. Vlada pa name-rava še drugih 1500 Indijanov iz severa Minesoške deržave le-sem preseliti; med temi jih je že skor polovica keršenih po očetu Pircu, nekaj tudi že po ranjem škofu Baragu.

Razun svojega glavnega misijona na Beli zemlji imam še dva druga velika misijona oskerbovati; eden

je 100 milj proti severu od tukaj, pri Rudečem jezeru (Red Lake), kjer je 1500 Indijanov s 300 katoličani vmes. Tukaj je l. 1858 3. grudna zmerznil moj rojak č. g. Lavtižar; pokopan je na katoliškem indijanskem pokopališi v Crow-Wing-u, 160 milj južno-vzhodnje od Bele zemlje, ob vzhodnjem bregu reke Misisipi.

Tukaj v Red-Lake-u bo tudi treba zidati kapelo, berž ko bode kaj denara.

Bližnji misijon je 120 milj od tukaj proti severo-vzhodu pri Pijavskem jezeru (angl. Leech Lake), kjer je skor 2000 Indijanov, med temi 200 katoličanov. Ta misijon je silno težaven, ker je tukaj poglavitno prebivališče indijanskih malikovavcev. Vender bom tudi tukaj poskusil napraviti kapelo ter začel misijon s sedanjimi katoličani. Težko bo stare Indijane odvaditi malikovanja, pa mladina se bo ložej pridobila, in če so otroci katoliški, bodo tudi starši sv. vero sprejeli. Poleg tih treh misijonov imam obiskovati še več indijanskih naselbin, da keršene poterjujem v veri in nove pripravljance učim za sv. kerst.

Moje delo v tih misijonih mi otežuje nesramno vrivanje protestanskih pridigarjev. Tukaj na Beli zemlji jih je sedem, ki s svojimi družinami zložno živé v prostornih hišah z obilno plačo in ne delajo družega, kakor da po enkrat na teden hodijo v protestanski tempelj z indijanskimi priverženci, ktere bogato obdarujejo, da hodijo notri. Namesto pridige psujejo katoliškega duhovna. To delo opravljajo ti čudni misijonarji in misijonarice. Samo enkrat je bil naredil eden tih misijonarjev gizdavo oblečen z belim robom pri srajci in belim telovnikom (vestijo) velikansko misijonsko pot 1½ milj daleč na pripravnem vozu oznanovat katoliškim Indijanom, češ da, popolnoma čist (?) evangelij. Stopil je v kočjo katoliškega Indijana in je bil prijazno sprejet, kakor velela keršanska ljubezen do bližnjega. Dovolilo se mu je v kočji pridigovati. Napravljal se je za pridigo, toda Indijani posedejo po svojih plahtah k južini, kramljajo in se smejaajo med seboj ter se ne zmenijo za pridigarja; kaj je hotel družega, kakor pobral je svoje kopita in se še tisti dan odpravil domú. Ločivšemu se je rekel lastnik kočje prijazno: „Priatelj, le pojdi domu, pa nikdar ne hodi več. Kadar te bomo potrebovali, te bomo že poklicali. Za zdaj nam je zadosti to, kar nas uči naš katoliški mašnik; več ne potrebujemo in nečemo vediti.“

Drugi pot je srečal katolišk poveljnik enega tih pridigarjev. Ko se prijazno pozdravita, vpraša poveljnik pridigarja kar naravnost: „Ti, danes je nedelja, bil sem v cerkvi, tebe pa nisem vidil notri. Kako je to? Zakaj ne hodiš ob nedeljah v cerkev?“ Pridigar rudeče spreleti, ni vedil kaj odgovoriti in je osramoten odšel.

Ti pridigarji ponujajo Indijanom velike darila, da bi hodili ob nedeljah v njih tempelje; pa Indijani so raji revni, kakor da bi zarad daril zatajili svojo vero. Celó nevérski Indijani nočejo daril protestanskih pridigarjev in se rajši pridružijo naši katoliški občini, dasi-ravno jim jaz nimam nič ponuditi ali dati, ker sem sam reven in mi pogosto manjka naj potrebnih reči.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXI.

Življenje naše v Repnjah.

Visok sneg že dolgo pokriva Repnje in vso okolico. Velčastni orjaki proti severu in vzhodu so še vsi od nog do glave v belem zaviti in zdravo čisto sapo s svojih verhuncev pošiljajo v dolino sleherni dan. Zlato

solnce že vzhaja na modrini, čisti ko ribje oko, metež in megla sta zginila s plani. Mraz je. Mladi naš deček, 18letni Luka, pridno vstaja in peči kuri dan za dnevom, pri sv. mašah streže in bratu Markoviču v kuhinji pomaga. Ko štiri odbije, zapoje glasni hišni zvon, kterege je lahko čuti v pol Repnjah, in kliče k delu vsakdanjemu. Počasi se začne gibati po hiši, vrata se odpirajo, pripravlja se vse za premišljevanje. O poli petih zvoni angeljsko češenje, tmina, mir in sveta tihota kraljuje v rezidenciji. O poli šestih je prva sv. maša, h kateri Luka četert ure poprej zvoni in cerkev odpre. Za prvo sv. mašo nasledujejo ostale tri. Ljudstva dan za dnevom dosti v cerkvi. In ne le k daritvi sv. maše hodijo bogaboječi naši Slovenci in verle naše Slovenke, tudi k sv. spovedi hodijo ravno tako pridno. Vsak dan je več spoved in svetih Obhajil. Začenjali so že iz obližnjih vasi in duhovnij hoditi v Repnje — in ko nam jug sneg odnese, se bo Božja pot v Repnjah lahko začela. To je ob delavnikih.

Ko pa pride Gospodov dan, sveta nedelja ali praznik, se nam pa cerkev četert na devet napolni s pobožnim ljudstvom in pater ima pred altarjem kratk govori. V eni uri je vae pri kraji, sv. maša in pridiga, in zopet se spoveduje naprej. Popoldne pa, ko mine v farni cerkvi Vodiški keršanski nauk, so pa zopet v naši cerkvi litanije z blagoslovom. Zvečer za nas spraševanje vesti, obed, oddih, branje, večerja itd., ko drugod po naših hišah. Tako gre od novega leta, dan za dnevom, teden za tednom naprej. Kadar pa pride čas odpotve, se spet obsuje patrova spovednica, kakor ob nedeljah in praznikih, ter se željno čaka povernitve iz misijona za novo okrepčanje duše. To ti je red v novi naši hiši na Slovenskem. Bog naj nas ohrani v dobri, sveti volji.

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Zborovanje dunajskih poslancev je odloženo do 20. prosenca v novem letu.

Francosko. Kar je verskih sovražnikov v francoski zbornici, bi radi, da bi se vojaškim duhovnom utergala dostojna plača. Da pa ti rudečkarji nimajo odveč moči v zbornici, je očitno iz tega, ker potem ko je govoril škof Dupanloup, je bil za vojne duhovne zahtevani znesek v zbornici sprejet z 229 glasovi proti 45 nasprotnim glasovom.

V Carigradu posvet državnikov se zdaj ni nič dogajal, in se ne bo, če novo leto prinese mir ali vojsko. Turk, pravijo, se nekako termasto obnaša proti stavljenim pogojem. Prišel je pri Turkih ko veliki vezir na čelo Mithad-paša, ki je turšk liberalce; zato je prišla na svetlo tudi obetana turška vstava, ki pa utegne biti pričina še večji zmešnjave, ker mohamedani stare korenine se bodo javaljne tako berzo udali. — Med tem pa pišejo, da je še ruski veliki vojvod Nikolaj hudo zbolel, kar bi ruski reči ne bilo v korist.

Poljsko in Rusko. „Skrivne tovarne poljskega rovarstva l. 1830“ — ta napis ima brošura, ki je ravno prišla na svetlo v Ambergu in jo je spisal Juri Mihalov. Pisavec skazuje, da tega strašnega punta (ki ga „Danica“ pod napisom „Antonievič“ že nekaj časa popisuje) vzrok in vir ni bila zaterta narodnost ali stiskana vera, ampak vir tega punta so skrivne nekeršanske družbe ter frajmavrarstvo in pa francoski „deržavljan kralj“ Ljudovik Filip. Kar se je takrat v Varšavi godilo, je pripravljala poprej že dolga roka, bilo je na tujem skuhanju, vstaja je bila delo frajmavrarstva. To pisavec skazuje z dokumenti (s pričalnimi pismi) in z lastnimi besedami framasenstva.

Pisatelj meni dalje, da poljski živelj med Rusom je po previdnosti Božji kakor kvas, ki bode prevzémal in prešinoval velikansko Rusijo z močjó svojega katoliškega duha in kakor nadomestek za politično smert, ki jo je Poljsko terpelo, bode pa podjarmovalcu dalo katoliško življenje. Dokazov tega ima zgodovina veliko: močnejši barbarsk narod premaga in si podverže star omikan keršansk narod; pa glej, s tekom časa se kolo oberne: zmagovalec z orožjem v roki postane zmaganelec po dubu in bridko politično pobitje se spremeni v častljivo zmago.

Gotovo je, ko bi Poljci namesto nesrečnih puntov bili toliko bolj poskušali delati z duhom, z vterjevanjem katoličanstva, z razširjanjem katoliškega prepričanja: daleč daleč bi bili že pripravili med Rusom, in manj bi se jim bilo treba bati za vero in za narodnost, kakor pa tako, ko zapeljivce poslušajo in z nedopustljivimi pomočki iščejo svobode.

Se je misel izrečena poslednjič: naj bi gospodovalec na ruskem prestolu meča, ki ga mu je Bog v roko dal, ne sukal zoper zapeljivce, ampak zoper zapeljivce, ne zoper vero, ampak zoper splošnega sovražnika vsake vere, vsakega pravnega reda in npravne svobode.

Drobne novice. Kardinal Simeoni, naslednik Antonelli-eva, za zdaj ne bo imel naslednika v Madridu; tudi g. De Cardenas, poslanec Alfonsa XII v Vatikanu, bo Rim zapustil. Lepa „katoliška“ vlada! — Francoski senat bode nekoliko zvišal število stroškov, ki zadevajo katoliško bogočastje; med drugim je postavil denarstveni odbor 103.691 lir za vojne duhovne in primérne izdajke za njih duhovske naprave. — Iz Theodozije, Evpatorije, Jalte in z družih krajev v Krimu in ob Černem morji so prebivalci pobegnili v notranje kraje, ker se bojé vojske. — Znani lord Russel noče več biti pri odboru za podpiranje Bulgarov v Londonu. — V Carigradu so se zdaj po božičnih praznikih pričeli polni shodi za razgovore v zadevi na mir ali vojsko. — V Kork-u na Irskem je umerl ondotni škof mons. Mih. O'Hea, izvoljen 1857. — Cesarica Evgenija je uno nedeljo obiskala tudi cerkev sv. Pavla, ki je dobro uro zunaj Rima, kamor je tudi mladi Napoleon, njen sin, za njo se pripeljal. — V Anglijo so telegrafirali, da turški pooblastenci pri konferenci odbijajo te-le reči: razoroženje mohamedanov, povernitev Cerkezov v Azijo, sprejetje slovanske za vradni jezik, vstanovljenje slovanskega kerdela, poseđenje dela cesarstva po tuji vojni, in nadzor v upravi po mednarodnem odboru. Če je takó, pravi „Unità“, je konferenca doveršena, in treba se bo verniti k orožju. — Nemški pesnik Karol Holtey je prestopil v katoliško Cerkev in je v Bratislavi stopil v redovniški stan.

Cret in sad zrele molitve.

Zahvale.

Št. 1. V mnogih bolehnostih sem že mislila, da ne bom mogla več dolžnost svojega služnega stanú opravljati, ako se mi ne zboljša; pa priporočila sem se Naši ljubi Gospej in začela sem devetdnevno opravljati, ter obljubila po „Danici“ razglasiti, ako se mi zboljša. In kmalo se mi je res zboljšalo; torej s tem spolnim svojo dolžnost: Hvaljeno in češeno bodi vekomaj presv. Ime Jezus in Marija!

V Ljubljani, 17. grudna 1876.

N. P.

Št. 2. Več tednov me je po glavi hudo tergalo in sem velike bolečine terpel; poprašal sem zdravnike, ali vsak mi je drugači svetoval in mi ni nič pomagalo.

Obernul sem se pa do presladkega in ljubeznivega serca Jezusa in Marije in sem obljubil uslišanje po „Zgodnji Danici“ naznaniti, ter sem opravljal 9dnevno na čast presvetemu sercu Jezusa in Marije. Res sem bil skoz njuno moč popolnoma ozdravljen, zatoj zakličem: Bodi tavžent in tavžentkrat češeno presveto Serce Jezusovo, hvaljeno serce Marijoo!

Ravno tako naznani: Moja hči Barbara je omožena Vovk; bil je pa njen 3letni sinek na nogi tako bolan, da ni nobeden mislil, da bode kedaj po nji hodil, vsa mu je bila črna kakor lonec, in ni z njo nič mogel. In glej, zatekla se je k presv. sercu Jezusa in Marije in je 9dnevno opravljala, in pred ko je 9 dni bilo, je sinček popolnoma ozdravel. Zatoj bodi tavžentkrat češeno presveto Serce Jezusovo, in hvaljeno serce Marijoo!

V Radovici, 20. grudna 1876.

Martin Kramarič, posestnik.
Barbara Vovk, rojena Kramarič.

Prošnje.

Št. 1. Že večletno bolenje v glavi me razločno od časa do časa večkrat terpinči, ter mi telesne moči vse tako obnemagajo, da si nikakor ne morem in ne vem pomagati in mi tudi že mnogotere rabljene zdravila prav nič ne koristijo. Toraj se s preserčnim in terdnim zupanjem obračam do Božje vsegamogočnosti in k priprošnji Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca ter ponižno prosim vse ude te preblage bratovšine, naj združeni prav zaupljivo v ta namen po Mariji pri Bogu prosijo, ako je Bogu v čast in moji duši v zveličanje, da se moje silno bolenje polajša, in obljubim po zadobljeni milosti to v večji čast Božjo in v zahvalo Mariji očitno po Danici razglasiti.

Ž Verhnike, 16. grudna 1876.

A. A.

Listek za raznoterosti.

Zahvala. Kakor o sv. Miklavžu, naprošeni smo tudi zdaj od nunske šole, naj očitno izrečemo naj toplejšo zahvalo vsim dobrotnikom, ki so pripomogli, da je 17 ondotnih šolaric prejelo vso obleko in še od drugod toliko, da se napravi dvanaajstim obutalo, s čimur je še posebno vstreženo.

Božičnico prelepo s primérno jaslično predstavo, deljenjem darov itd. je imela tudi letos na Sveti večer nunska notranja šola v Ljubljani. Gospé Uršulinarice o mnogih prilikah šolsko mladino vedó tako razveseljevati, da ima ob enem korist v vsakem oziru, pa tudi veselje. Kako se oblažujejo mlade serca pri enacih primérnih veselicah, tega se je prepričal vsak, ki jih je kdaj vidil.

Namesto ranjcega Patrizi-a so sv. Oče izvolili kardinala Monaco la Valletta za velikega namestnika. Rafael Monaco, rojen 23. sveč. 1827, je postal kardinal 13. sušca 1868.

Predsednik družbe italijanskih katoliških mladenčev komtur Akvaderni v Bolonji vabi Italijane za dan ss. 3 Kraljev 1877 na b. žjo pot v Rim. Namen tega romanja je: 1. obiskati grob sv. Petra in tam presiti njegove premogočne pomoči za Cerkev in za Italijo; 2. počastiti Petra živega v osebi preužajenega Pijsa IX., namestnika Jezusovega, in poslušati njegovo prečastitljivo besedo resnice in zveličanja. Deležniki morajo imeti apričevanje svojega škofijstva zastran čednosti in vdanosti do apostolskega Stola. Vsak izmed njih oskerbi,

da 12 oseb njegovega znanja opravlja 9dnevno za praznik razglašenja Kristusovega ali ss. 3 Kraljev, ter molijo vsak dan po 5 očen., češ. M. in čast bodi. Ravno ti opravijo na ss. 3 Kraljev dan sv. Obhajilo in se v duhu sklenejo z romarji, ki bodo ravno tisti dan v Rimu obhajani in pa sv. Očeta obiskali. Tako romajo Italijani v Rim, kakor so že romali Nemci, Francozi, Španjci. Ako se tudi še po družih deželah sklenejo kateri v duhu s temi blagimi romarji in omenjene reči opravljajo, bode molitev le toliko poprej uslišana pred sedežem Božjim.

Kakošen mora biti vojak? Francoski vojni minister Berthaut (r. Bertó) je v enem svojih govorov rekel: „Vojak ne more podveržen biti samo navadnim postavam; potrebno je, da se vpreže v bolj oster red. Brez tega bi ne bilo več armade. Dobiti mora rabotno (tehniško) odrejo: pa to ni dosti, dobiti mora tudi odrejo v nrvanosti (čednosti). Učiti ga je treba spoštovanja do vredb, dolžnosti, darežljivosti za domovino; vse to je poslopje, ki ima svojo podlago v veri na prihodnje življenje. V armadi se ne morejo dopustiti djanja, ktere bi razodevale to poslopje.“ — Take poštene besede se pač dajo poslušati iz ust vojnega ministra, ki kaže, da umeva svojo nalogo.

V Adrijanopelnu v Bulgariji imajo sicer 9 duhovnov in enega diakona, pa to je za ondotni misijon premalo in piše se nam: „Molite za nas, da dobimo delavcev.“ — Ob koncu listopada po gerškem koledarji (okoli 13. grudna) se je imel novi katoliški bulgarski škof Nil verniti iz Carigrada v Adrijanopol ter nekatere bulgarske samostane vravnati („reformirati“). Dobil je že tudi od Porte zadevno priterjenje (Baret) in 17. grudna je imel posvetiti novo katoliško cerkev v Carigradu. (O drugi priliki prinese „Danica“ prav mično poročilo o delavnosti ondotnega misijona. Vr.)

Podobice svetnikov, piše neki misijonar, naj bolj pospešujejo vpeljanje in razširjanje svete vere med pagani v Japanu, Kini in Indiji; z njimi spodrinejo malikovavske figure. Vendar pa pristavljajo misijonarji opazko: da so Kinezi v tej zadevi veliko občutljivi od Evropejcev, in ne terpijo, da bi bile svete podobice slikane v nagoti. Take napol nage podobice bi budile namesto pobožnih le mesene čuti v njih. Celo podob z bosimi nogami ne terpe. Evropejski malarji, tudi naj večji umetniki, so velikrat nesramni ter svetnike malajo tako, kakor se gotovo nikoli niso nosili, torej greše tudi zoper umetnost samo, ker ne slikajo naravno ali po resnici.

Da svete podobice budé in nagibajo k pobožnosti, vidimo nad majhnimi otroci, ki tako radi segajo po podobah, ki služijo potem učiteljem za podlago, da jim verske resnice razumno razkladajo. Luterani v svoji liturgiji ne poznavajo podob, toraj se pogrša pri njihovih učencih temeljitost, pri odraslih se pa razodeva puhlost in mlačnost v veri.

Opazka misijonarja zaradi nagote v slikarji podob tedaj vsčipne marsikterega novošegnega slikarja in podobarja, ki tudi za katoliške cerkve izvršujejo napol nage podobice, ktere motijo vernike v pobožnosti, ali v njih celo obujajo nevoljo. Kakor pa spoznaio katoliški misijonarji svete podobice za primérno sredstvo, s katerim sv. vero razširjajo, tako se poslužujejo unazanih podob tudi nasprotni misijonarji, ki pod praporom Belcebubovim stoje, da z njimi peklenško kraljestvo razširjajo: veliko takih pohujšljivih podob se očitno razstavlja po hišah, prodajalnicah in družih krajih in dela se veliko pohujšanje. Sveta dolžnost veže starše, duhovne in odgojitelje take spotikljive slikarje odstranjati, in s poštenimi ali svetimi nademestovati.

Iskrice Ignacijanske

za drugi mesec.

22. Zdrava občina se mora pač varovati in po zgodnjem izrezovanji spridenih udov skrbeti, da ohrani nepokvarjenost celote, dokler se po tih še zdravo ob enem ne spači. (S. Ignat. vitae lib. III. n. 20.)

Čudna reč! Nihče noče le sam biti spriden. Če je del na životu bolan, vleče ná-se, kar je le kje spridenih sočnost; tako, ravno kakor po dalje razširjeni zvezi, naraša hujava v spridenje celega života.

Nalezljivost je kuga občin in družb. Ako bi se hotel kdo s tem dobrotnega kazati, da na njo ne pazi, bi se reklo razodevati naj večji grozovitost. Odrezati je treba gujili ud, da ne okuži soseske in se tako polagoma in nezapaženo ne priplazi do serca in celega trupla v nevarnost ne pripravi.

Tudi temu, ki noče, škodujejo slabi zgledi; med tem ko se nič ne bojimo, serkamo z mirnim dihanjem kugo v sé; zlega se bomo ognili le z naj daljnji ločitvijo.

Tudi nebesa so se oprostile hudobnih angeljev, in družba apostelnov je izpahnila goljufnega apostelja; obém ni v sramoto, da so nevredne odstranili. Po zgubi slabega naraste dvojno dobro; enkrat iz pomanjšanja hudega, potem iz nadomestjenja dobrega.

Matija je bogato nadomestil padec Judežev.

Duhovske spremembe.

V Kerški škofiji: Č. g. Huber Alojz, fajmošter v št.-Paternjanu, je dobil dekanjsko faro Špital, č. g. in Baugartner Mihael, provizor v št.-Boštjanu pod Ojstrico, ondoto faro. Č. g. Koler Janez, fajmošter v Štebnu pri Trušnjah, je poterjen za dekanjskega svetovalca. Č. g. Krzystyniak Andr., provizor v Zaberdcu, pride za provizorja v št.-Paternijan, in faro Zaberdice oskerbuje č. g. fajmošter Jörer Jož. v Arijah. — Umerl je 5. dec. čast. g. Grassler Jož., kaplan v Glodnici. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce v Logatcu: Verniki v Koblaglavi na Krasu 5 gl. po č. g. vik. A. Makuc-u.

Za pogorelce v Čemšeniku: Neimen. 1 gl.

Za sv. Očeta: Po p. n. gosp. kan. P. Urh-u 7 gl. srebra. — Neimen. 1 gl. sr. s prošnjo sv. blagoslova za neke ljudi in za srečno zadnjo uro za-se in za une. — R. Pirc po g. Rozmanu 1 gl. sr.

Za afrikanski misijon: R. Pirc po gosp. Rozmanu 2 gld. — M. H. 1 gld. — Neka pridna mladina 15 gl. za zamorske otroke.

Za sv. Detinstvo: Več oséb iz Loke po J. Č. 3 gl. 70 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Čč. gg.: J. Tavč.; A. Drem.; P. Pet.; J. Bergl.; A. Pint.; J. Moz.: Poslano prejeli.

Trideseti tečaj

prične

„ZGODNJA DANICA“

ob novem letu 1877.

„Zgodnja Danica“ ima že lepo število prav čverstih in podučnih spisov pripravljenih za prihodnje leto. Med drugim spisuje ob kratkem eden verlih gospodov življenje naših znanih rojakov: Lovro Pintarja, Val. Plemeljna in kan. Anžlovarja, ki se prične precej z novim letom. Gosp. Zupančičeve obravnave o cerkvenih rečéh se že zdaj nadaljujejo. Iz druge roke pride več členkov: Zakaj judje in nevredni katoličanje duhovšino čertijo in preganjajo? Namesto dosedanjega koledarja so nam poterjeni pisatelj obljubili spisovati malo znane, pa silo ginljive življenje in milosti „štirnajsterih pomočnikov v sili“, kar bo gotovo vernikom in zlasti tudi gg. duhovnom močno doželjeno. Nadaljevale se bodo silo potrebne obravnave o škodljivem žganju in žganjopivcih, silo ginljive dogodbe P. Antonieviča, pogovori o katoliški Cerкви itd.

„Zgodnja Danica“ stane:

za celo leto po pošti 4 gold. 60 kr., — v tiskarni prejemanja 4 gold.

„ pol leta „ „ 2 „ 40 „ — „ „ „ 2 „

„ četert „ „ 1 „ 30 „ — „ „ „ 1 „

Za pošiljanje na dom v Ljubljani za celo leto se plača 40 kr. — Za spremenjenje napisa med letom 15 kr.

Naročnina se pošilja založništvu (ne vredništvu), naj ložej po poštni nakaznici z napisom: Naj prejme založništvo „Zgodnje Danice“

v Ljubljani.

(Oddaj v tiskarnici Blaznikovih dedičev.)

Opomba. Razpošiljanje ima „odpravništvo“ (ne vredništvo), in do odpravništva se naj vsak oberne, ako je kaka pomota v pošiljanji itd.

Vredništvo in založništvo.